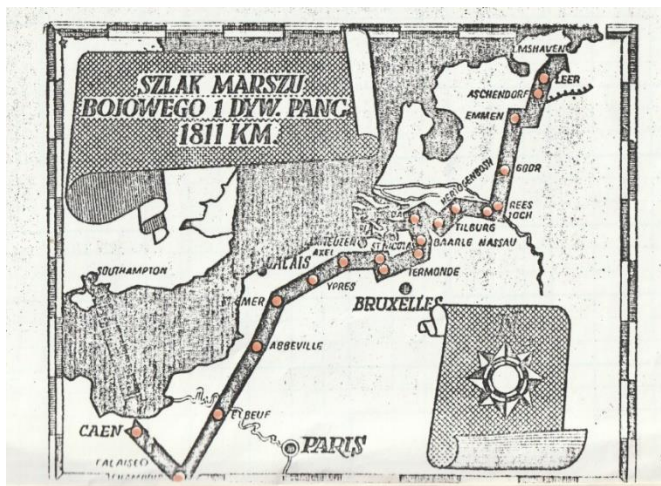

Kruispunten in de geschiedenis....

Het onderstaande verhaal is ontstaan door "toevallige" ontmoetingen en ontdekkingen.

Op 6 juni 1944, op de dag dat de landing in Normandië plaatsvond, telde de Eerste Poolse Pantserdivisie (opgericht 1942-1944 en getraind in Noord-Engeland) 16.000 manschappen, 381 Cromwell Churchill en M4 Sherman tanks, 473 stukken geschut en ruim 4.000 voertuigen. Ingedeeld bij het Canadese 1e Leger werd de Eerste Poolse Pantserbrigade tussen 20 juli en 5 augustus 1944 ontscheept op de stranden van Normandië, die toen al stevig in geallieerde handen waren.

Deze Eerste Poolse Pantserdivisie is daarna (met ernstige verliezen) opgerukt door Noord-Frankrijk en België en heeft o.m. in Axel (Zeeuws-Vlaanderen) hard moeten vechten.

Via o.m. Caen, Abbeville, Saint-Omer, Ieperen, Gent en Breda hebben zij bij het oprukken drie maanden verwoed gevochten.

In het voorjaar van 1945 zijn ze verder getrokken door Nederland. In Emmen werd het 3-e Eskadron door commandant Ritmeester Jan Rozwadowski gesplitst. Drie tanks gingen naar Valthermond, zeven tanks richting Ter Apel, drie tanks richting Roswinkelerveen en drie tanks gingen via Zwartemeer naar Emmercompasuum. Gezamenlijk zijn ze daarna over de grens Noord-Duitsland ingetrokken via Leer en Aschendorp.

Uiteindelijk zijn ze doorgestoten tot in de straten van Wilhelmshaven, voor hen het eindpunt van deze oorlogsvoering.

In totaal heeft de divisie meer 20.000 krijgsgevangenen gemaakt, maar met verlies van veel materieel en bijna 1300 gesneuvelde manschappen, bijna 4000 gewonden en tientallen vermisten. Vanaf de debarcatie stranden in Normandië was het een lange tocht van meer dan 1800 km.

Eén moment in dit verhaal is van persoonlijke betrokkenheid (de bevrijding van mijn geboortedorp Emmercompascuum).

Op 11 april 1945 kwam de bevrijding door drie tanks van het 4-e Peloton van het 3-e Eskadron van het 10-e Regiment Pantserjagers uit de 1-e Poolse Pantserdivisie

Dat was op de geboortedag van mijn zus, die dan ook de voornaam van mijn grootmoeder meekreeg, maar ook met daarachter de tweede en derde naam Wilhelmina – Irene !.

Het was deze groep van ongeveer 10 tanks die Zuid-Oost Drenthe bevrijdde en daarna doortrok in Noord-Duitsland. De Canadezen gingen in die dagen via Leeuwarden en Groningen de bevrijding van Friesland en het hele noorden realiseren.

Van de intocht van deze tanks (omringd door vele voor mij bekende dorpsgenoten) in Emmercompascuum is door mijn schoonvader Jaap Lamfers (Sr), drogist en fotograaf, een fotorapportage gemaakt (hij had speciaal een rolletje bewaard voor dit bevrijdingsfeest).

Jaap Lamfers (Jr), (mijn zwager) heeft de foto's in een schrift geplakt en heeft onderzoek gedaan via de militaire archieven in Londen naar de herkomst van deze tankdivisie. Deze foto's heb ik bewaard en enkele daarvan voeg ik toe aan dit verhaal.

Het tweede moment van mijn verhaal is gekoppeld aan onze dorpsdokter Siebinga. Hij werd op 3 januari 1945 opgepakt en gevangen gezet in het Huis van Bewaring te Leeuwarden. Eind januari is hij met een trein vol lotgenoten per trein afgevoerd naar het concentratiekamp Schwartserweg in Wilhelmshaven.

Van daaruit werden ze tewerkgesteld bij het bouwen van vestingwerken om de Duitse marinehaven te verdedigen tegen de mogelijke aanval vanuit zee door de geallieerden. Door het feit dat hij arts was, werd hij gespaard, ook omdat dat in

het belang van de Duitsers was. Hij zorgde voor de zieken in het kamp en heeft op allerlei manieren zich ingezet voor het welzijn van zijn kampgenoten en heeft voorkomen dat honderden gevangenen verscheept werden voor vernietiging door verdrinking.

Wat er allemaal door Siebinga als kamparts is beleefd en gedaan in dat kamp is voortreffelijk beschreven in het boek van Jan Bijlsma "Twee minuten stilte" in Opeinde van bladzijde 125 tot 134.

En ook in het boek "Johannes Siebinga", meer dan een dokter" (door Sikke Hiemstra, Jan Bijlsma, Johannes Siebinga en Klaas J. Bekkema)

Toen Jan Bijlsma in de eindfase van zijn boek aan mij vroeg om het betreffende hoofdstuk "De dominee en de dokter" door te lezen en te redigeren, kwam ik plotseling tot de ontdekking, dat er werd beschreven dat de tanks van het 10-e Regiment van de 1-e Pantserdivisie, die in mijn geboorteregio zoveel bevrijding hadden gebracht, in Wilhelmshaven met een aantal van hun tanks dwars door de prikkeldraadomheining van dit concentratiekamp Schwartzweg zijn gereden.

Op die resolute manier hebben ze gezorgd voor de bevrijding van de gevangenen, onder wie onze dokter Siebinga. Ik was verbaasd dat mijn verhaal en het verhaal van Siebinga elkaar lang geleden, hier hebben gekruist.

Toen ik mijn plakboek en dit verhaal meenam naar Jan Bijlsma, heeft hij mij gevraagd om dit verhaal mee te mogen nemen in zijn boek en een foto te mogen plaatsen (zie op pagina 133 de afbeelding uit het archief van Jelly Klok-Lamfers) van de tank die in Emmercompasuum werd gefotografeerd door mijn latere schoonvader.

Overigens, op de foto van de Jeep (POLAND) staat rechts van het voertuig een moeder met kind op de arm. Mijn schoonmoeder en op de arm degene die toen 2 jaar was en 21 jaar later mijn echtgenote werd). We wonen tot groot genoegen nog steeds en al bijna 50 jaar op de DOKTER SIEBINGASINGEL.

Het was mij een groot genoegen om u deelgenoot te mogen maken van deze kruispunten in mijn / onze geschiedenis.

Tjabel Klok en Jelly Klok-Lamfers, Dokter Siebingasingel 79, De Pein.

(alle foto's in dit artikel zijn gemaakt door J. Lamfers, drogist / fotograaf te Emmercompasuum op 11-04-1945)